

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXIX. Sitne licitus Imaginvm Sacrarum vsus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

nas reliquiarum. Quæ plura desuper luculentè Scriptura testatur, videre est in meo *Antichristo* p. 1. q. 23.

II. Quid CONCILIA complura memorem? 1. *Nycanum* II. A. d. 3. anno 553. vocat *S. Reliquias, fontes salutares beneficiorum Dei*: & excommunicat earum contentores. 2. *Gangrense*, ante 1200. annos, damnauit Eustathianos; qui Martyrum Memorias inire fugiebant; quòd Corpora etiam Sanctorum putarent immunda. 3. *Carthaginense*. V. anno 397. euerti iussit aras, ubi non essent reliquiæ; ne populus superstitione teneretur. 4. *Braccaracense* III. anno 563. iubet thecam cum reliquiis in supplicationibus per Sacerdotem præferri. 5. *Moguntinum* sub Carolo Magno, vetat transferri corpora Sanctorum absque licentiâ Episcopi. 6. *Laseranense* III. Sanctiuit, ne vllius coli inciperentur reliquiæ, citra Papæ infallibilem Auctoritatem.

III. SS. Patrum nimbum densissimum vide in *Bellarmin. libr. 2. de Sanctis* cap. 3.

IV. Ibid. videt testata Miracula ad sepulcra, ad S. Ossa; in Inuentione corû; in Translationibus: In eorum sub aris inclusione, &c.

V. Accedunt putidissima Sectariorû Mendacia, quibus nos & S. Reliquias onerare nil erubescunt. De quibus consule meum *Mendacem Antipap.* p. 1. q. 7. His adde futiles argutationes eorûdem, refutatas in mea *Genealogia* pars. 1. questio 22.

QVÆSTIO LXXIX.

Sine licitus Imaginum Sacrarum
vſus?

CALVINVS *Instit. lib. 1. c. 11.* tria aliter. 1. Deo inuisibili visibilem fieri imaginem, nefas. 2. Christi & Sanctorum imagines non prohibitas; sed non in templis ponendas. 3. Easdem non valere ad instructionem vllam; sed delectationem solam. De his vide meam *Genealogiam* pars. 1. questio 23.

DEI DEO inuisibili visibilem imaginem fieri nefas, SVADET, 1. Scripturis Exod. 20. *Non facies tibi sculptile.* Deut. 4. *Imaginem nullam vidisti: Obserua ergo te, ne forte decipies facias tibi vllam similitudinem.* &c. Quia Conc. Elbertinum id vetuit. 3. Quia August. *l. de Fid. c. 7.* esse nefas ait, &c. Quia periculum aperit errori. Itaque si Gregorius in schola spiritus edoctus fuisset, nunquam dixisset *Imaginem sanctorum librum.* Quia Imagines sunt abſentium; at præſens vbi que Deus est. Quidam Catholici sentiunt idem, ideoque aiunt; Dei imagines tolerari in Ecclesia; non probari.

AUTOR. Vt quidam orthodoxi de imaginibus Dei sentiant tranſactum; at non de Christi ac Sanctorum. Calviniana verò ea est rechina, vt, cum sibi docuisse videbatur illicitas Dei esse imagines, protinus triumphum canat de hoc; Non licitum vllam colere imaginem.

AT DEVM effigiare fas est. 1. Quia Angeli, Exod. 25. & 3. Reg. 6. picti sculptique sunt, ad Pædagogiam populi: Ergo & Deus potest; sit licet spiritus. 2. Quia Deus humana visus in forma est Adæ, Genes. 3. Iacob, scalæ innixus, Genes. 28. Prophetis, sedere in lolio. Et Sp. Sanctus specie columbæ visus est. Matih. 3. Angeli item persæpè apparuere. 3. Quia Scriptura Deo membra tribuit humana, etsi incorporeum esse doceat. 4. Quia pinguntur etiam Virtutes, que nec spiritus quidem sunt. 5. Quia Homo Dei

Dei imago est : ergo Deus potest effigiari.

Concil. Trid. Sess. 25. monet interim concionatores, exponant sapius, quid, quatenusque colatur in icone. Pictura autem trifariam fit. 1. Ad perfectam formæ expressionem. 2. Historicis, vt si creatio mundi, Immolatio Isaaci. &c. pingatur. 3. Ad declarandam rei naturam seu qualitatem analogicis. Sicut virtutes, Angeli. Primo modo solum corpora; Secundo omnia, pingi consueverunt, etiam ipse Deus. Equibus promta

RESPONSIO est ad argumenta Caluini.

AD I. ET II. Scripturæ & Concil. loquuntur de pictura primi generis: qua DEVM effigiari nefas, & impote.

AD III. Patres, autem de simulacris gentium, aut de pictura primi generis loquuntur.

AD IV. Iniuria fit S. Gregorio. AD V. Picturæ causa est non solum rei absentia, sed maximè, quia videri oculis nequit; vt nequit Deus, tamen si præsens.

DE H. CALVINVS *Insp. l. i. c. 11.* Christi & Sanctorum imagines, vt pingi sculpiue prohibita non sint; in templis tamen proponi minimè oportet.

SVADET istis. 1. Quia primis 500. annis nulla in templis imagines visa. 2. Quia Conc. Elbertinum interdixit. 3. Quia erecta in templo statua signum facit idololatricæ. 4. Quia templa sunt instituta pro baptismo, & Cena. &c. queis viue sunt imagines: ideo exulent mortuæ.

AVTOR. Nusquam rectius, ac in templis, visuntur imagines Christi & Sanctorum. 1. Quia & Cherubina in Ierosolymitano stabant, iussu Dei. 2. Quia anno 201. Tertullianus lib. de Pu-

dicitia, testatur vel in calicibus sculptum Christum, vt Pastorem repertæ baiulum ouiculæ: Pluraque de statu Bellarm. l. 2. de Sanctis c. 9. ex historicis S. Patribus, & Conciliis. 3. Ratio: Quia decent loca sacra sacros. Et templum Christianum magis est imago cœli, quam, *Hebr. 9.* Tabernaculum Mosaicum: pertinent igitur ad idem cœlitum picturæ ac sculpturæ.

RESPONSIO AD I. Mendacium est.

AD II. ait Sanderus *libr. 2. de cultu imag. c. 4.* Interdictas à Conc. ob perfectionem; tum ne Christiani putarentur idololatricæ; tum ne imagines sacre ab ethnicis violarentur. Dein; Conc. istud non est approbatum in omnibus; errauitque in nonnullis; Et fuit solum prouinciale 19. Episcoporum.

AD III. Liquet vanitas.

AD IV. Idem præsci dicitabant iconomachi: teste *Synodo VII. act. 6. 10. 3.* Nec imagines dici debent mortuæ; sunt enim viuentium in cœlis hinc inter viuentes in terris.

DE III. CALVINVS *ibid.* Non sunt utiles pictura sine notatione historie.

AVTOR. Quo id argumento probat? Nec villo. Sunt vero peritiles. 1. Iussu Dei in Cherubinis. 2. Exemplo Christi, qui impressam linteo faciem suam Regi Abagaro misit: teste Euagrio *l. 4. c. 26. c. 6.* Syrophanissa Saluatori statua posuit: teste Euseb *lib. 7. hist. cap. 14. c. 6.* Nicodemus aliam reliquit, teste S. Athanasio &c. Omnes ex miraculis illustres. S. Lucas depinxit B. Virginem. *Nicoph. lib. 14. hist. c. 2.* Talia plura è Bell. repete *l. 2. c. 10.*

3. Porro Vtilitates constant multæ:

Vt

Vt Eruditio ocularis rudium, Excitatio charitatis in Deum & Sanctos; Exemplum; memoriae Christi & Sanctorum custodia, Confessio fidei. &c.

Atque ista de vsu imaginum: iam de Cultu.

QVÆSTIO LXXX.

An Christi & Sanctorum imagines rectè colantur?

LUTHERANI iuxta & CALVINIANI id cum diris execrationibus pernegant, multis nixi mendaciis: Vt videre est in meo *Mendace Antipap. part. 1. q. 7.*

SVADENT istis. 1. Cultus simulacrorum seuerè vetatur, *Exod. 20. Deut. 4. Rom. 1.* Non quòd Iudæi ac Gentes idola ipsa pro Diis haberent; cum in iis Deum verum colebunt: sed quòd nollet sic coli Deus: quantò minus Sanctos coli patitur? Id quod pluribus docere laborat Calvinus apud *Bellarmin. cap. 10. quæ c. 13. 14. 15. 16 &c.* refelluntur: ea huc reddere pretium non est. 2. Imago est idolum, & contra: ergo prohibita.

AVTOR. I. Respondeo istis: Iudæi vocabant idola Deos: *Exod. 32. Fac nobis Deos. Iudicum 18. Deos meos abstulisti.* Item Ethnici: *Dan. 5. Laudabant Deos suos aureos, areos: &c.* 2. Iudæi factò vitulo Deum sunt obliti verum, *Deut. 32. Psal. 105.* 3. Iudæi in idolis non intendebant colere vnum verum Deum: quia Deum corporeum quærebant: & Ægyptio vitulo similem, dicto Apim, &c. Vide *Bellarmin. c. 13. &c.*

AD II. Imago est vera rei similitudo; idolum falsa, quia est rei quæ non est: & non principiò, sed denique serpens colebatur.

II. Cùm apparatus ipse vsusque sacrarum imaginum multiplicem habeat commendationem, vti patet; & Scri-

pturæ Autoritatem; de qua etiam in *Antichristo part. 1. quæst. 24.* idcirco & Cultum Deo in Sanctis suis per eas, vt per signa, exhibitum esse sanctum oportere necesse est.

III. Ita verò omnis retrò tenuis, tradidit, defenditque veneranda Antiquitas, testibus Conciliis sacris Generalibus: vt Synodo VI. & Conc. Romano anno 733. &c. apud *Bellarmin. l. 2. de Sanctis c. 12.* Etsi tempore Iconomachie quædam conciliabula Sanctos, ipsorumque iconas impugnarint, tamen ait *verus August. l. 2. de bapt. c. 3. Concilia particularia plenariis sine dubio cedere debent:* Vt duo Constantinopolitana & Francofodanum.

Huc communis S. Patrum accedens consensus istum in sensum *Lactantii de Passione Domini:*

Flecte genu, Lignumque Crucis venerabile adora.

IV. Quot, quantis, quam illustribus Deus miraculis qua Vsum, qua Cultum S. imaginum adprobavit? Ad *Hæmorrhoidisæ* imaginem herba excresecens omni morborum generi medebatur, teste *Eusebio lib. 7. hist. c. 14.* *Iuliano* eandem remouente, suamque substituente hanc de cælo diffregit ignis, capite procul proiecto. Id quod Christi statua occidisse mentiuntur *Magdeburgensibus Centur. 4. c. 13.*

V. Homo est honorabilis, quia imago Dei est: ergo & Christi ac Sanctorum imagines. Quod enim vni conuenit, quia imago est, id omnibus imaginibus conuenire necesse est. Ratio autem cultus est repræsentatio: hæc si Sancti est, is religiosus est; hæc si ciuilis, & is ciuilis est.